

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
Začasno le enkrat na teden.
Uredništvo in upravnništvo:
Ljubljana, poštni predal šte. 168.
Naslov za telegrame: »Naprejek«, Ljubljana.
Čekovni račun šte. 14.398.

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din začasno 6 Din.
Za inozemstvo 35 Din, začasno 10 Din.
Oglašiti:
Prostor 1×55 mm 60 par. Mali oglasi:
beseda 60 par, najmanj 5 Din.
Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se
ne priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.
Reklamacije za list so poštne proste.

Glasilo Jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS).

Letnik VII., šte. 30.
Četrtek
»Naprejek« številka
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo
Kmetko-delavske zveze
Stane letno 72 Din — mesečno 6 Din

Pet let reakcije.

Ko je vladajoča srbijanska buržoazija s pomočjo svojih podreptnikov, med drugimi tudi slovenskih demokratov, pred petimi leti zagovarjala reakcionarne določbe ustave in zakon o zaščiti javne varnosti in reda, je bil njen glavni argument:

komunistična nevarnost!

Komunisti, to so državni nevarni element, radi komunistov nimamo ugle-da v inozemstvu, radi komunistov so neredi, štrajki, itd. Komunisti so, ki branijo, da se država ne more konsolidirati.

Ko so razgnali komunistično stran-ko in ko so tudi strokovne delavske organizacije s pomočjo desničarskih socialpatiotov razklali in razbili, so morali najti zopet druge antidržavne elemente. Zato so proglasili Radiće-vo republikansko stranko ter spustili tudi nad njo »Obznano«, ki še danes formalno ni razveljavljena.

Na ta način so dosegli, da je komunistična in republikanska nevar-nost odstranjena. — Meščanstvo se je momentano oddahnilo. Profitarstvo, korupcija in vse druge lastnosti kapitalističnega sistema so se bujno in ba-hato razcvetele. Vsa vojna in povojna bremena so se brez odpora zvalila na ramena delavstva in revnih poljedel-cev. Državna blagajna je dosegla letos rekord dohodkov 13 milijard, iztisnje-nih po večini potom indirektnih dav-kov od revnih slojev. Vse demokratič-ne odredbe ustave so ostale le na pa-pirju. Svoboda tiska se je omejila z reakcionarnim tiskovnim zakonom. Okrožne, okrajne ter večinoma tudi občinske samouprave so ostale na pa-pirju. Socialna zakonodaja se izvršuje le deloma. Agrarna reforma je likvi-dirana. Javna dela pri cestah, železni-cah, regulaciji rek, upravi gozdov, so zanemarjena. Morala je priti elemen-tarna katastrofa, velikanska povodenj, da je razkrila celemu svetu zanemar-jenost javnih del.

V bogati Jugoslaviji delavstvo ne more dobiti dela. Mora s trehuhom v inozemstvo. Brezposelnost je dan na dan večja, a zaradi zanemarjenosti javnih naprav, nasipov, potov, gozdov in dr., kjer bi se lahko zaposlilo stoti-soče delavcev, propadajo milijarde in milijarde.

Zaradi brezposelnosti, zaradi neiz-vedbe agrarne reforme, samouprave itd., se množijo roparske tolpe v Ma-kedoniji, v Sandžaku, v Bosni, v Hr-vatski in drugod. Zločini, tatvine, sa-momori so postali epidemija in me-ščanski časopisi so prenapolnjeni s ta-kimi poročili.

Prečanski kmetje stokajo pod davč-nimi bremenami. Davčne eksekucije se množijo kakor še nikoli. Srednja po-sestva propadajo. Obrt propada. Indu-strija in trgovina sta v stalni depresiji, v zastoju.

Vladajoča buržoazija je imela čas, da je izglasovala izjemne zakone, ni pa bilo časa, da se izenačijo zakoni, ki regulirajo gospodarstvo. Še vedno ni-mamo zakona o upravi v državnih podjetjih. Državna podjetja, ki tvorijo celo četrtino narodnega gospodarstva, se upravljajo z dekreti, z naredbami!!

Menično, trgovsko in sploh civilno pravo je v vsaki provinci, v vseh 8 po-krajinah različno. Vsled te anarhije je

trgovina, obrt in industrija nesigurna. V tem splošnem kaosu meščanstvo zdihuje ne več o komunistični in re-publikanski nevarnosti — temveč eni o Pašičevi, drugi o Radićevi, tretji o Koroščevi, četrti o Pribečevići ne-varnosti!!!

Evo slike 5 letne reakcionarne vla-de brez ljudske in delavske kontrole! Evo raja absolutistične meščanske vla-de! S tem rajem danes ni zadovoljen ne delavec, ne poljделец, proti temu raju se vedno bolj in bolj širi odpor tudi pri nameščencih, obrtnikih in tr-govcih.

Toda pasivna nezadovoljnost ljud-stva ne bo odpravila kaosa, ki ga je storila reakcija. Pasivna nezadovolj-nost samo še bolj pospešuje to reakci-jo, še bolj večja kaos, širi nered, goji in hrabri korupcijo, profitarstvo, iz-koriščanje.

Delavstvo je poklicano po svojih življenjskih interesih, da se bori ak-tivno proti reakciji, profitarstvu, ka-osu v gospodarstvu, proti absolutizmu v državi, občini, pokrajini, za svoje osnovne državljanske pravice in svo-boščine.

Aktivni boj proti samopašnemu ka-pitalizmu in proti današnji reakciji pa more delavstvo voditi samo organi-zirano v svojih samostojnih razrednih organizacijah.

Ta boj je danes bolj mogoč nego pred leti, ko je uplašeno meščanstvo in tudi kmečko ljudstvo v njem gle-dalo nekako nevarnost, nekako anti-državnost, anarhizem.

Zato je dolžnost vsakega zavednega delavca, poljedelca in nameščenca, da se pridruži avantgardi socialne demo-kracije in s svojim aktivnim sodelova-njem pomaga graditi novo družbo, naj-prvo v delavski razredni organizaciji in s pomočjo nje novo družbo v ob-čini, v okraju, v pokrajini in v državi.

Pet let reakcije, preganjanja delav-stva, izžemanja ljudstva, kaosa v go-spodarstvu, teh pet let mora tudi naj-preprostejšemu delavcu, nameščencu in poljedelcu odpreti oči, da zama-n pričakuje rešitve od Pašiča, Radića, Korošca, Pribečevića in drugih »vodi-teljev«, temveč da mora sam aktivno sodelovati, sam aktivno se boriti na-slone na sodruga, disciplinirano in organizirano.

Zavedni delavci, združite se v borbi proti reakciji, ki Vam dan na dan jem-lje kruh! Ta klic mora ponavljati vsak, kdor je nezadovoljen z današ-njimi družabnimi razmerami.

Petletnica reakcije je za nas zaved-ne delavce glasen memento! Stisnimo torej še bolj naše bojne vrste, odpiraj-mo oči nezavednim, ker »osvoboditev delavcev je delo nas delavcev samih«.

Valutne goljufije.

(Francoska vladna kriza. — Herriot zopet minister za par dni. Razceplje-nost proletarcev.)

Pred tednom smo poročali, kako da so belgijski socialisti voditelji dali vladi absolutistično moč v roke »za rešitev belgijskega franka«, in da se ne-kaj podobnega pripravlja tudi na Francoskem. Da pa se zavedno delav-stvo povsod upira absolutizmu sploh, zlasti pa absolutizmu, ki se skriva pod krinko »valutne obrambe«. Valutna obramba pomeni obrambo profitov na škodo dela. Če sodelujejo socialisti pri

takih obrambah, delajo očitno proti socialističnemu programu.

Na Francoskem zadeva ni šla tako gladko. Vlada je padla in Herriot je postal zopet ministrski predsednik. Delavstvo je zopet zasanjalo v svojo zmago. A v par dneh je bilo sanj ko-nec. Izkazalo se je, da brez enotne so-cialistične stranke ne more proletariat rešiti gospodarstva izpod kapitalistič-nih vplivov.

Dokler je proletariat razcepljen na več političnih strank, ki delajo vsaka po svoje, delavstvo pa je samo v sindi-katih združeno in čaka, kdaj bo kate-ra izmed strank zmagala, tako dolgo ni mogoče prav noben napredek. Take stranke so pač zmožne tu in tam na-stopiti enotno in preprečiti kakšne ka-pitalistične načrte, niso pa zmožne prevzeti državno vodstvo v lastne ro-ke, ker nimajo enotnega programa in se pri vsakem gospodarskem vpraša-nju zopet razbijejo. Enotna fronta z negativnim programom se vsak dan lahko stvori, a ko pride do pozitivne-ga delovanja, se razbije že pri prvem koraku. »Draginje ne maramo, brez-poselnosti ne maramo itd.« tako pra-vijo vsi, prav vsi, še celo kapitalisti. A ko je treba povedati pozitivno, kaj ma-ramo, kako hočemo in za kaj smo pri-pravljeni prevzeti odgovornost in po-trebne žrtve, takrat gre vsaka enotna fronta zopet narazen.

Francoski parlament je z lahkoto podrl kapitalistično vladno. Takega fi-nančnega načrta ne maramo! A ko je bila kapitalistična vlada vržena in ko je novi ministrski predsednik Her-riot skušal dobiti večino za svoj na-črt — je ni dobil.

Vsi ljudje se pri jedi držijo naprej, pri pijaci nazaj, pri delu pa na stran. Tako bo ostalo vekomaj. Zlasti bo to veljalo tudi za davke vekomaj; niko-gar ni, ki bi davke rad plačeval. Dru-gi lahko plačajo, jaz pa ne morem. Enotna fronta proti davkom je zelo lahka stvar, enotne fronte za davke pa ne bo nikdar, dokler ne bodo delavci razumeli in spoštovali svojega progra-ma v celoti, ampak se ogrevali le za posamezne vabljive točke.

Progresivni davek je vabljiv samo za nemanjke. Kakor hitro pa delavec zasluži nekaj več in bi moral razmero-ma tudi več davka plačati, takrat po-zabi na progresivo ali pa še celo uta-ji, da je bil kdaj zanjo. Na tem vpraša-nju se je razbila tudi Herriotova eno-tna fronta.

Ker je dobil Herriot v parlamentu nezaupnico, se bo kriza nadaljevala. Tudi politične strasti se bodo nadalje-vale in večale. Plačanci bodo hujskali množice in uprizarjali pretepe. Pravi-jo, da so bili tuje že napadeni, češ, oni so krivi, da frank pada. Če pojde tako dalje, bodo dobili tudi Francozi svojega Mussolinija...

V resnici pa ne gre ne za tujce, ne za frank, ampak za profite. Čim večji bo nered, tem večji bodo profiti. Ka-pital hoče dobička, vse drugo mu je deveta briga. Zlasti mu je ljubezen do domovine ne le deveta, temveč sploh zadnja briga. Najhujši nacionalisti pro-dajajo svojo nacionalno valuto prvi in si prvi kupujejo tujo valuto, da si v tujem denarju naložijo svoje bogastvo. Potem nastane panika in nacionalisti-čni domoljubi spravljajo velike pro-fite iz žepov nevednega naroda. Ko hoče Herriot napraviti red, se posta-

vijo na stališče, da to ni mogoče brez tiskanja novih bankovcev, češ, držav-ne blagajne so prazne. In marsikdo te-mu veruje, ker še ni zmagalo prepri-čanje, da daje kruh edinole delo, ne pa kapital.

Zadržati kapital v domovini pomeni zadržati v domovini bič, ki jo tepe. Kapital naj gre, kamor hoče; čim dalje gre, tem bolje. Doma pa naj ostane delo, kajti od dela imamo kruh.

Težave so v organizaciji dela. Čim solidneje delamo, tem več časa traja do izgotovitve in tem več časa torej mramo čakati na uspeh dela. Če je organizator kapital, lahko čaka na uspeh; če je pa organizator organiza-cija brez kapitala, ji je težko čakati na uspeh, ker je treba živeti tudi med de-lom, še predno se pokaže uspeh. Zato mora organizacija imeti široke in glo-boke temelje, če hoče postati organi-zator dela. Takih temeljev pa nikjer ne manjka v tolikšni meri, kakor baš na Francoskem.

Kultura na Francoskem kaže preve-like razlike. Zgornjih deset tisoč ima-jo najvišjo kulturo, drugi narod pa se ubija od zore do mraka za vsakdanji kruh in nima časa za kulturno povzdi-go, niti ne za izrabo že dosežene kul-turne stopnje. Svetovna vojna je ta razloček še bolj povečala, razcep pro-letarskih organizacij je pa tudi prispe-val svoj del. Tako se je razpasel lov za vsakdanji kruhek do barbarskih ma-nir — tudi kmetje in delavci se že s komolci prerivajo na boljša mesta in ne pazijo več na to, da je tak lov za skupnost delavskega razreda pogu-ben. Kdor si hoče pomagati s postran-skimi zaslužili ali s podaljšanjem de-lavnega časa, ta je kriv brezposelno-sti in si koplje lastni grob. Organiza-cije, ki ne znajo tega preprečiti, ali ki vsaj svojega svarilnega glasu ne vzdig-nejo proti temu, so sokrive. Francoski sindikalizem (samostrokovno organi-ziranje) je vzel proletariatu zaved-nost, razredno zavest, in s tem mu je vzel vse. Brez razredne zavednosti ni mogoča razredna politika.

Zlasti pa brez razredne zavednosti ni mogoča valutna politika. Valutna politika je politika državnega kredita. Vlada ima možnost državni kredit umetno povečati ali zmanjšati kakor ima n. pr. upravni svet vsake banke možnost umetno povečati ali pomanj-šati bančni kredit. Mnoge banke so v resnici že na robu propada, ko jim upravni svet pomaga zopet na noge z umetno povečanim kreditom. Druge banke stojijo zelo dobro, upravni svet-niki molzejo iz njih neverjetne dobič-ke, pri tem pa z umetnim pomanjše-vanjem kredita kažejo javnosti, kakor da bi banka le s težavo izhajala. (Ne-hote se človek spomni na Konsumno društvo za Slovenijo.)

Tako je tudi z državnim kreditom. Če v kaki državi valuta pada ali ra-ste, to nikakor ni posledica samo sla-bega ali dobrega gospodarstva, tem-več posledica medsebojne igre mnogih činjenic, izmed katerih so nekatere znane splošno, druge samo finančne-mu svetu, tretje samo tistim finančni-kom, ki so direktno v zvezi z vlado, četrte samo kakemu tujemu koncernu, ki hoče vplivati na razvoj dogodkov od zunaj, itd. Nihče ne našteje vseh činjenic, nihče ne pretehta, katera iz-med teh činjenic je najtežnjaša v da-nem momentu, samo eno je gotovo: sa-

mo veliki kapital odločuje, ljudstvo ni-
ma niti najmanjšega vpliva, vlade pa
ga imajo samo toliko, kolikor sodelu-
jejo z velikim kapitalom.

Kdo si more pri takih okoliščinah
misliti, da bi neorganiziran proletari-
at našel voditelja, ki bi bil zmožen
vsem tem činjenicam postaviti se po
robu in rešiti valutno krizo v korist
ljudstvu in države?

Ena sama pot je, ki vodi k ozdrav-
ljenju francoske valute, sočasno tudi
k ozdravljenju vseh drugih valut in
tudi k odstranitvi kapitalističnega iz-
koriščanja: ta pot je razredni boj, či-
gar končni cilj je pravilno vrednotenje
dela.

Kongres učiteljstva Slovenije 17. in 18. junija 1926 v Celju.

Učitelji imajo v državi organizacijo
z imenom Udruženje jugoslovanskih
učiteljev (UJU). Celo udruženje je
razdeljeno na pet pokrajinskih pover-
jeništev. Ta poverjenišтва imajo vsako
leto svoje pokrajinske kongrese
ali skupščine, kakor jih imenujejo.
Letos je imelo poverjenišтво za Slo-
venijo, ki šteje nad 2700 članov, svo-
jo šesto skupščino od časa združitve
s hrvaškimi in srbskimi učiteljstvom.

Cankar nam je podal sliko o tipu
slovenskega učitelja, kakor je bil do
izbruha vojne. Učiteljstvo pa je po
večini ostalo isto še tudi po vojni. Eni
so hlapčevali klerikalizmu, drugi pa
so se priključili takozvanemu »an-
tiklerikalizmu« ali kakor so sami pra-
vili »naprednjaštvu« in hlapčevali
»posvetni buržoaziji«, zadovoljevali
so se s frazami vsakokratnih režimov-
cev. Na kongresu na Bledu so šli še
celo tako daleč, da so hoteli biti bolj
papeški, kakor sam Pridičević. —
Potem pa je tudi v učiteljskih vrstah
nastopila evolucija. Člani udruženja so
začeli uvidevati, da »sol naroda«, ka-
kor so učitelje hvalili njihovi gospo-
darji ob času potrebe, vendarle mora-
jo drugače pojmovati svoje naloge in
kar je prvo — reorganizirati stanov-
sko organizacijo vsaj tako, da jim ni
treba zardeti od sramote, če bi jih
kdo potikal po ciljnih strokovne orga-
nizacije učiteljskega stanu. Doslej smo
čitali v pravilih te organizacije vse
drugo, samo tega ne, kar bi morala
pravila vsebovati. Večina načelstva
te organizacije je bila samo podruž-
nica Žerjav-Pribičevićeve demokr-
atske stranke. Ko si je pa Pašič-Pribiče-
vičev režim vendarle nekoliko preveč
dovolil in prestavljal neubogljive uč-
telje, je pa pričelo tudi slovensko uč-
iteljstvo analizirati pojem demokra-
tizma in spoznalo, da po sedanjosti
učiteljstvo — »sol naroda« — ne more
več korakati. Dve leti je trajal ta boj
spoznanja, efekt se je izkristaliziral v
»Deklaraciji« (resoluciji), ki jo je iz-
dalo dne 10. januarja t. l. mežiško uč-
iteljsko društvo. Ta deklaracija zavra-
ča vse frazarstvo, ki je postalo že pro-
gramatično v organizaciji, in proglaš-
a svobodo vesti in strankarske pripad-
nosti, na kratko demokratizem do
skrajnih konsekvenc. Na temelju te
deklaracije se je bil pol leta prav ljut
boj med učiteljstvom, ki se je delilo v
deklaraše (pristaše demokratizma) in
antideklaraše (zagovornike reakcio-
narstva in hlapčevstva).

Letošnja skupščina učiteljstva je
končno uredila definitivno, kakšna
naj bo učiteljska organizacija. Dnev-
nik »Jutro« je v celih kolonah priob-
čeval reakcionarne članke skrahiranih
bivših generalov, ki jih je končno nova
generacija učiteljstva pometla s po-
vršja. Vse »bevskanje« ni nič zaleglo,
duh časa gre in je šel preko tega.

V soboto dne 17. julija je učiteljska
skupščina pričela svoje delo in je bi-
lo prisotnih 115 delegatov. Vodstvo
skupščine so tvorili po večini deklara-
ši. Ves dan se je obravnavalo gospo-
darstvo organizacije in se je ugotov-
vilo, da so funkcionarji stare struje v
prvi vrsti pa blagajnik in zato odgo-
vorni poverjenik, ki je penzionirani
meščanskošolski ravnatelj in član Or-
june, vodili tako gospodarstvo, da je
morala skupščina izvoliti revizijsko
komisijo in odreči blagajniku absolu-
torij. Proti večeru se je pričela debata
o stanovski politiki z ozirom na refe-
rat učitelja Rudolfa Mencina iz Meži-
ške doline. Omenjeni učitelj je sicer

demokrat, a vendar demokrat drugega
kova kakor naši »demokrati«. Anti-
deklaraši niso mogli in niti poskusili
niso ovreči vsaj eno izmed temeljnih
misli, ki jih je zasnoval referent za
smernice organizacije. Vodja antide-
klarašev je pod utisom tega referata
še celo priznal, da se v imenu anti-
deklarašev popolnoma strinja s smer-
nicami, samo pri volitvi načelstva je
želel kompromisa in izrekel bojazen,
da so smernice preveč socialistične —
mislil je gotovo — demokratske, kajti
odgovoriti ni znal, kaj da bi bilo pre-
več socialistično. Končno je pa učitelj
Šmajdek zahteval, da se vnese v de-
klaracijo še točka o narodnem edin-
stvu. Vse je bilo zamen, mož ni razu-
mel, da smo že po zakonu zedinjeni v
državi, da pojem »narodno zedinjenje«
interpretirajo državljani na več nači-
nov in da bi bilo takšno poudarjanje
odveč, če ne že vse skupaj naravnost
smešno. Ta »demokrat« je tudi skraj-
no nenapreden, kajti končno je v po-
udarek svoje napredne ideje izustil
prav temperamentno napram vsej de-
legaciji sledeče: »Prekleti bodite, vsi,
ki ne sprejmete našega predloga o na-
rodnem edinstvu!« — Mož se je straš-
no urezal, 79 delegatov se ni ustrašilo
njegovega prekletstva in je glasovalo
za resolucijo, 8 je bilo neodločnih, sa-
mo 27 delegatov se je te lastne kletve
ustrajilo in zapustilo skupščino, eden
je pa glasoval proti. Ti so kovali še
pozno v noč svoje »narodno edinstvo«
v Narodnem domu v Celju, daleč proč
od zedinjenega učiteljstva.

Uspeh VI. učiteljske skupščine v
Celju je v kratkem ta, da je iztrebila
in pripravila pot za boljšo bodočnost.
Mi sicer še daleko ne moremo trditi,
da bi se bilo učiteljstvo orientiralo že
v smer socialne demokracije, prizna-
vamo pa, da je ta korak tudi nam
simpatičen in ga bomo podpirali, da
se bo razvil in šel svojo naravno smer
v duhu časa, skupnega dela in strem-
ljenja za osvoboditev vsega duševnega
in ročnega delavstva. Od navzočih so-
cialnih demokratov se nihče ni pote-
goval za mandat v načelstvu — mi
bomo pomagali graditi in izvajali po-
zitivno kritiko. Žerjavovo časopisje še
po skupščini ljuto napada deklaracijo
in deklaraše, očeta deklaracije učite-
lja Rudolfa Mencina nazivlje sociali-
sta in deklaracijo za socialistično-ko-
munistično. Pičilo je število učiteljev
socialnih demokratov, žal. g. Mencina
še ne moremo šteti mednje, a če
je to pičilo število premagalo pristaše
večnih režimskih strank, če je torej
deklaracija ideja socializma, tedaj je
buržoaziji že res odklenkalo, kajti
zdaj je glasovalo za socializem po svo-
jih delegatih preko 2400 učiteljev.
Nam je prav, če kažete vsako količkar
dobro stvar za porodek socializma,
kajti bodočnost je naša.

Najboljši šivalni stroj in kolo
je edino le

GRITZNER in ADLER

GRITZNER in ADLER

za domačo obrt in industrijo
v vseh opremljenih.

Istotam pletilni stroj DUBIED

Pouk v vezanju brez-
plačen - Večletna ga-
rancija - Delavnica
za popravila - Nizke
cene, tudi na obroke

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA
blizu Prešernovega spomenika

„Brezalkoholna produkcija“
Lj. bljana, Poljanski nasip 10/34
pošlje vsakemu naročniku Napreja
zanimiv cenik brezplačno. Zahte-
vajte ga takoj, ne bo Vam žal!

Ljubljanska občinska politika in socialna demokracija.

Glavno mesto Slovenije, Ljubljana
z okoli 70.000 prebivalci, kulturno, tr-
govsko in industrijsko središče Slove-
nije, eno najstarejših mest v državi, je
protiustavno oropano svoje najelemen-
tarnejše pravice — občinske samo-
uprave.

Na mestnem ljubljanskem magistra-
tu vlada brez ljudske kontrole in brez
občinskega zastopa že nad eno leto ge-
rentski triumvirat iz članov ene naj-
manjših strank v Sloveniji, ki je ob-
enem najreakcionarnejša stranka, pri
delavnem ljudstvu v mestih in na de-
želi obsovažena zaradi svoje proti-
ljudske, protidelavske, srbsko-šovin-
istične, orjunaške politike.

Ta stranka je neparlamentarno od-
pravila stari proporcionalni občinski
volilni red in uvedla novega mnogo
reakcionarnejšega, ki daje številčno
najmočnejši stranki absolutno moč v
mestnem svetu. Mladoliberalci so ho-
teli na vsak način gospodariti v Ljub-
ljani in sicer absolutistično, brez kon-
trole. Ker jim je bil na poti proporcio-
nalni volilni red, so dekretirali nove-
vega, ki postavlja ljubljansko samo-
upravo za 25 let nazaj.

Toda ljubljansko delavno ljudstvo je
fašistom prekrizalo račune in z volil-
no zmago »Zveze delovnega ljudstva«
je ljubljanska občina prvič po 40 letih
izpadla iz rok liberalcev. To je bil za
liberalce najhujši udarec po prevratu.
Reakcionarna batina, ki so jo oni iz-
rezali, je udarila z debelim koncem po
njih samih.

Dasi »Zveza delovnega ljudstva« ni
delovala po svojem začrtanem pro-
gramu, dasi ni odstranila korupcije,
kakor bi to morala storiti, vendar je
PP vlada razpustila pravilno izvoljeni
občinski svet ter postavila gerentstvo.

Klerikalna »Delavska zveza«, ki se
je kmalu prelevila v klub SLS, ter se
popolnoma solidarizirala s politiko te
stranke, je bila z ozirom na ljubljansko
samoupravo skrajno strankarska: pred
oči ni bili interesi ljubljanskega
prebivalstva, temveč interesi
klerikalnih kapitalistov in ozki stran-
karski interesi.

Tudi pozneje ni SLS storila nobene-
ga resnega koraka za uveljavljanje sa-
mouprave v slovenski prestolici, dasi
se rada baha, da je legitimna zastop-
nica slovenskega naroda in dasi se je
klerikalna »Delavska zveza« pri skle-
nitvi »Zveze delovnega ljudstva« ob-
vezala — z vsemi sredstvi ščititi ob-
činsko avtonomijo, da, celo z general-
nim štrajkom.

Vsa »opozicija« SLS proti gerent-
stvu obstoji menda v konstatiranju, da
se množijo znani šatori deložirancev
na ulicah in trgih prestolnega mesta
Ljubljane!

Gerentstvo je povečalo mestno cari-
no na razne vrste blaga, tako, da ta
carina občutno dviga draginjo in ima-
jo druga mesta pred Ljubljano to
prednost, da dobijo dotično blago za
več sto dinarjev pri vagonu ceneje ne-
go Ljubljana. Proti temu nazadnjaške-
mu ukrepu ni bilo nobenega protesta
od opozicijskih meščanskih strank
dasi bo ta ukrep sčasom imel težke
posledice za Ljubljano!

Odkar je socialistična stranka padla
pod kuratelo kristanovcev, ki sodelu-
jejo gospodarsko in politično z demo-
kratarji, ni od njihove strani pričako-
vati nobene akcije za občinsko samo-
upravo. Oni so zadovoljni z liberalnim
gerentstvom.

Večino ljubljanskega prebivalstva
pa tvorijo delavci in nameščenci. De-
lavci in nameščenci so oni faktor, ki
ima največji interes, da se mestna ob-
čina ljubljanska upravlja sama. De-
lavci in nameščenci so motorna sila
napredka in socialne demokracije —
ako se zavedajo svojih razrednih in-
teresov in ako se organizirajo samo-
stojno kot razred v boju za te razred-
ne interese.

Toda ravno delavci in nameščenci
v Ljubljani so najmanj politično za-
vedni, najmanj politično organizirani!
— Politična korupcija je namreč v
centru najsilnejša. Pod terorjem te ko-
rupcije so delavci in nameščenci me-
sta Ljubljane ki tvorijo večino prebi-
valstva postali pasivni. To je glavni

vzrok, da vlada v Ljubljani gerentstvo
in reakcija.

Zdriniti delavce in nameščence iz
tega mrtvila, vzbuditi v njih razredno
zavednost, je glavna naloga prave pro-
letarske stranke v sedanjem času v
Ljubljani.

Kako bomo to storili? Ako se me-
ščanske stranke ne upajo boriti za sa-
moupravo slovenske prestolnice, ako
kristanovci paktirajo z orjunaši in ta-
ko podpirajo gerentstvo in reakcijo,
mora zavedno delavstvo, organizirano
v svojih delavskih političnih in stro-
kovnih organizacijah prevzeti inicija-
tivo v borbi za samoupravo mesta
Ljubljane. Zato bi bilo potrebno, da
se sestanejo zavedni člani vseh delav-
skih in nameščenskih organizacij v
Ljubljani na skupni sestanek z dne-
nim redom: Boj za samoupravo Ljub-
ljane. Na teh sestankih naj bi se raz-
pravljalo, kako naj se vodi ta boj, da
bo dosegel svoj cilj.

Ker je stanovjsko vprašanje za
Ljubljano najbolj pereče, bi morali na
teh sestankih obravnavati zlasti tudi
stanovanjsko vprašanje.

Predlagam, da ta sestanek skliče
jug. socialna demokratična stranka, ki
je dosedaj nastopala v občinski politi-
ki Ljubljane popolnoma neodvisno.

Organizacije, katere se zavedajo,
kako velik vpliv ima občinska uprava
na draginjo, na delavske plače, na
graditev stanovanj, na preskrbo brez-
poselnih, na socialno skrbstvo, bodo
pač radi sodelovale.

Ako bodo vse organizacije dovolj
razredno zavedne ter bodo imele pred
oči razredni, a ne cehovski interes,
bodo z združenimi močmi pač lahko
izvojevale ustavno in zakonito zajam-
čene pravice. Ljubljanski občan.

ZIKA

je najboljša žitna kava!

Komanda in komandanti.

Beganje vseh slojev ljudstva se
utemeljuje vedno z razlogom, da ni
prave komande. Opuščanje od dela
in odtrgovanje od zaslužka opraviču-
jejo podjetniki z nepokorščino naje-
tih. Vsi skupaj sicer od daleč pozna-
jo, od blizu pa ne morejo premagati
pošasti, ki moti in razburja duhove
zgoraj in spodaj.

V srednjem veku je bilo običajno,
da so se zatekali obupani k puščajni-
kom po zlate nauke. Včasih so jih do-
bili. Ako je pa puščavnik uvidel, da
je podelitev dobrega nauka brez-
uspešna, tedaj je storil drugače. Na
primer je dal obupancu kakšno pismo
z nečitljivimi znamenji in mu naročil,
naj si ga obesi na vrat in naj ga po-
gleda dnevno po večkrat, in pri tem
naj se vedno spomni na pogovor s pu-
ščavnikom, kajti sicer ta amulet ne
bo vodil k sreči.

Po take amulete niso hodili samo
delavci, obrtniki ter kmetje, ampak
tudi bogatini so pogosto v duševni sti-
ski. Takrat so bili medsebojni stiki,
sestanki, konference in kongresi ne-
koliko težji nego danes, zato se je
ljudstvo pridno bavilo z vražami, pri
katerih so iskali isto, kar išče ljud-
stvo danes v časopisih.

V večini sedanjih organizacij je
podobno. Človek, ki je v stiski gre na
shod, je zavzet za organizacijo, sprej-
me program, ni pa vselej zato, da bi
si zapisal program v srce in da bi ga
dosledno izvrševal. Samo kar je nje-
mu všeč, to priznava, kar mu pa ne
prika, to kratkomalo zavrže. Če drugi
zahtevajo, da mora priznavati tudi
dolžnosti, ne samo pravice, takrat je
ogoj na strehi. Razžaljen je in — naj
bo v nižji ali višji stopnji. — on se
programu ne ukloni. Morebiti ga še
čita, a čita ga le zato, da lahko lepše
druge napada, pri tem pa misli, da
zadostuje besedna in jezična spret-
nost.

Znanost ne išče človeka, človek
mora iskati njo. Zato se moti vsak, ki
misli, da kljubuje drugemu, če se ne
mara učiti. Izgovor, da propade mo-
ralno toliko šolan in talentiranih
ljudi, ta izgovor še nikakor ne opravi-
čuje mnenja, da se nam ni treba
brigati za znanost, temveč je le do-
kaz, kako zelo je potrebno, da smo

Kakor je delala že Vaša stara mati. bilo je pravilno.

Kuhala je svojo kavo samo s

Pravim Franckovim kavnim pridatkom.

Ta je danes še vedno tako fin kakor izvrsten pridatek
k zrnati in žitni kavi ter bo to tudi zmeraj ostal.

zmožni razumeti še nekaj drugega, višjega. Propadli inteligenti in politični avanturisti bodo neškodljivi, kadar se bo tudi med ljudstvom bolj prakticirala znanost, kadar bo preprosto ljudstvo bolj izobraženo. Osemurni delavnik je danes vsaj deloma v praksi, vendar pa ne prinaša še dobrot, ki bi jih lahko. Zakaj? Naši starši niso imeli 8-urnika in zato niso mogli hoditi na predavanja, sestanke, diskusijske večere, niti niso imeli časa, se dosledno in resno razgovarjati v rodbini, moč z ženo in otroci in žena z možem. Večinoma so morali garati pozno v noč poleg moža tudi žena in mladoletna mladina. Lepih pogovorov je bilo zlasti v delavskih družinah zelo malo. Ljudje so se jemali v zakon večinoma lahkomišelnost in nepripravljeni. Vedno so premagale materialne koristi pravo ljubezen, to je medsebojno duševno soglasje. Zaradi tega je zakon uničil že marsikatero eksistenco. Mi svoji mladini tako neumno in mučno življenje lahko prihranimo.

Če ne razumeš iz papirja, to si zapomni tembolj in debatiraj o tem med prijatelji in v družbi, dokler ti ne bo vse jasno. Pomni pa, da je škoda časa debatirati s takim, ki misli, da je vsa modrost v jezikovanju ali v molku.

Žalostno je, da še dandanes starši zarežijo nad otrokom, ki vpraša in prosi za pojasnitev kakšnega problema; nič boljše ni, če otroku odgovorijo narobe, lažljivo, da bi se ga iznebili. To so družinski komandanti z napačno komando, in tako vzgajajo zopet bodoče napačne komandante. Ako otroka pravočasno pravilno poučiš, bo vedno tudi sam imel zadostno množino lepih misli, s katerimi človeški družbi ne bo več škodljiv.

V prejšnjih časih so vladarji za sužnjili narode s tem, da so jih odrezali od znanja, od zavednosti. Suženj je poročil sužnjo, ki je zopet rodila sužnje, iz katerih so se rekrutirali novi sužnji ali pa brezsrčni priganjači sužnje, če so bili v vsem poslušni takratnim komandantom. Danes gre vse to bolj diplomatično in skrito, godi se pa še vedno tako. Če bi se pa izobrazba tudi med ljudstvom upoštevala, bi tega ne bilo več.

Izobraziš se prav lahko v vsakem poklicu, če se baviš s praktičnimi mislimi, in čeprav ne moreš v šole. Vsakemu pogladati v srce je zelo težko, vendar mogoče in nadvse potrebno. Kadar bo znal suženj pravilno oceniti svojega komandanta, potem bo vsake komande konec, razen tiste, ki je v programu. V delu ne smemo videti pokore, v komandi ne smemo priznati božanstva, zato rešimo z znanostjo sužnje, da bodo tudi oni zmožni pomagati pri izboljševanju družabnega reda in ozdravimo obsedene komandante, da bodo lahko živeli med nami brez morilne šole. Ali pa naj izginejo iz naše srede.

B. K.

Idila.

Delavska zbornica je zelo agilna. Z vsilo se je postavila proti vsem grdim nakanam, ki se kujejo za odpravo ministrstva socialne politike. Dozdaj je v tem oziru tudi vedno še zmagala, ministrstvo socialne politike še obstoji in skrbi za blagor delavstva z enako vnemo, kakor Delavska zbornica. Zato se delavstvu zelo dobro godi in ima tudi zagotovljeno, da se mu bo enako dobro godilo, dokler bo zaupalo ministrstvu socialne politike.

Prej, dokler tega ministrstva še ni bilo, so neki domišljivi socialni demokrati razburjali delavce, naj se nikar ne zanašajo na tujo pomoč, ampak naj se združijo in naj si s samopomočjo pomagajo. Seveda niso ničesar dosegli. Po 10, 12 in 14 ur na dan so morali delati, mi-

nistrstvo socialne politike jim je pa takoj pomagalo in uzakonilo osemurno delo.

Socialni demokrati so zopet nagajali in trdili, da osemurnik ni nič vreden, če ga dobimo iz ministrstva, ne da bi ga delavstvo znalo ceniti, češ, na papirju niti klobase niso nič vredne. Delavska zbornica se je pa potrudila, da je papirnati osemurnik zelo dober, vsaj za vodstvo Delavske zbornice.

Zdaj se zopet bori za papirnato ureditev dela v pekarnah. Socialni demokrati so že davno govorili, da je to vprašanje na papirju že urejeno, le v življenju še ne, ker je Delavska zbornica pomagala kristanovcem uganjati demagogijo med delavstvom, da so se delavske organizacije razcepile in da so bili pekarski delavci potem prisiljeni drug za drugim začeti s čezurnim in zlasti tudi s predurnim delom. Nočno delo se to imenuje in če gre tak delavec ob 1/21 ponoči na delo, potem to nočno delo nikakor ni samo na papirju.

Namesto izobrazbe in zavednosti preskrbuje Delavska zbornica delavstvu same »konference«, ki imajo za »zaslužne revolucionarce« prav lep uspeh v njih dnevnih, drugod pa — nič. Pač, kapitalisti imajo tudi uspeh od tega, pa še zabavo po vrhu, kajti razcepljeni proletarij se prav zabavno krega med seboj in prireja tudi nočne predstave:

Eni grede šele od dela, drugi pa že na delo. Od Delavske zbornice vzgojeni proletarci ne morejo iti mimo gostilne, zato se po delu vselej tudi tam malo ustavijo. Potem pa se srečajo s pekom, ki ga jezi, da se pred polnočjo ni mogel naspiti, in se začno zmerjati drug drugega z »ljubljsko srajco« in »primorskimi pritenjemcem«, kakor da bi to bile najvažnejše razlike med sicer enakim trpljenjem našega proletariata.

Sicer pa bo sedaj kmalu boljše. Izobrazbo in zavednost bo sedaj prodajala Delavska zbornica bolj na debelo, ustanovila je za to poseben urad, ki bo dajal kristanovskemu »komunistu« štuklju lepo plačo, klerikalnemu predsedniku te nove institucije pa slavo — oba bosta širila seveda združeno in složno tisto izobrazbo, ki se bo v zgodovini imenovala kristanovsko klerikalno komunistična razredna zavednost.

Razno.

r »Demokrati!« Demokratizem naših demokratov se je pokazal prav lepo o priliki učiteljske skupščine. Kakor kristanovci, tako so tudi oni imeli navado na svoje skupščine pripeljati vse svoje »zveste«. Ko so se jim učitelji postavili po robu, so najprej napravili red pri delegatih. Ne vsak, kdor pride na skupščino, ampak le vsak pravilno izvoljeni delegat ima glasovalno pravico. Poslušalci lahko poslušajo, vplivati pa ne smejo na potek zborovanja. Po teh načelih seveda letos poslušalcev ni bilo več toliko, kakor prejšnja leta, zato pa so prišli delegati polnoštevilno. Manjkala sta le dva. Demokratsko »Jutro« pa hoče zdaj zabrisati svoj popoln poraz s tem, da hoče pokazati na nezanimanje med učiteljstvom in pravi, da je bilo udeležbe komaj nad 200. I seveda! Njim bi bilo najljubše, če bi delegata ne bilo nobenega, prav nobenega, zato pa da bi prišli vsi hlapčiči ploskat vodstvu in s ploskanjem »sklepat«. Demagogi delajo povsod tako. Resne organizacije razbijajo, pri volitvah delegatov razlagajo, da je škoda denarja za dolgo pot, potem pa prirejajo slavnostna romanja posameznikov in skušajo brez kontrole spraviti skupaj veliko število »zavednih manifestantov«. Potem pa pravijo: »Poglejte, kaj spravimo mi skupaj! Vi ste pa imeli kongres, skupščino itd., pa niste imeli niti pol toliko navzočih!« Taka je kristanovska in »Jutrovska« demokracija, niti za las ni boljša od klerikalnih božjih poti.

r Umazana politika! Zaradi povojnega nereda in korupcije je nastala za kapital visoka, za delo pa nizka konjunktura. Veliki žanjejo po 15, 30, 50, 100 in še več odstotkov, srednji izgubljajo, mali pa iščejo in komaj najdejo zaslužka. Veliki so že od nekdaj neumni, ker mislijo, da je pamet v bogastvu in tega imajo dovolj. Srednji propadajo in kolnejo, ali pa se učijo krasti, pameti pa ne marajo rabiti, češ, saj nič ne pomaga, ko imajo veliki vso moč v rokah. Mali pa tekajo za zaslužkom in ker je ta premajhen, delajo za zaslužek tudi v prostem času in tako ubijajo še tisto malo znanja, kolikor so si ga mimogrede pridobili. Nevednost je povsod velikanška in vsesplošen odgovor na tozadevno vprašanje se glasi: »Z javnimi posli se sploh ne bavim, politika je za moje roke preveč umazana! Bavim se izključno samo s svojo stroko.« — Tako govorijo tudi zmožni ljudje, taki, ki bi s svojim strokovnim in splošnim znanjem povsod lahko mnogo pomagali. Oni ne marajo, ker je »politika preveč umazana«. A baš zato je umazana, ker so jo prepustili svinjam, da se same z njo bavijo... Politika je javna zadeva. Kakor hitro postane samo zadeva par oseb, neha biti politika in postane torej umazana.

Okrajna obrtno-gospodarska razstava v Ormožu od 8. do 15. avgusta 1926 po sledečem sporedu:

Otvoritev obrtne razstave v nedeljo, dne 8. avgusta ob 9. uri, razstave konj noriške in belgijske pasme isti dan ob pol 12. uri, razstave govedi pingavške pasme v ponedeljek, dne 9. avgusta ob 10. uri in razstave žlahtnih vin iz ormoškega okraja z vinskim sejmom v torek, dne 10. avgusta 1926 ob 10. uri.

Obrtna razstava traja ves teden; ostale pa le enodnevno.

Legitimacije za polovično vožnjo se dajo v Sloveniji pri vseh podružnicah Slavonske in Kreditne banke ter tobačnicah zalogah; na Hrvaškem pa pri podružnicah Prve hrvatske štedionice.

Legitimacija stane 15 Din.

V Šoštanju. Uredništvo je prejelo iz Šoštanja vabilo na »slavnostno odprtje našega doma«. Zelo imenitna beseda — vsak si bo lahko mislil, da je dom tudi njegov. Iz vabila se pa vidi, da je dom last Konsumnega društva za Slovenijo. Tako-le čitamo: »Konsumno društvo je postavilo v Šoštanju nov Zadrudni dom ter ga izročilo nam združenim socialističnim delavskim organizacijam.« Ne verjamemo, da ga je res izročilo in ga tudi ni moglo izročiti. Gg. Kristan (s soprogo) in Jurčič sta slabo kupila, prežidava je bila strašno draga, zdaj pa da bi se vse to kar tako »izročilo«? In če bi se izročilo — komu? Kdo so to »Združene organizacije v Šoštanju«? Katere organizacije so se združile? Ali so pravna oseba, da morejo biti lastnik doma? Bolj jasno boste morali pisati, če hočete, da bomo delali reklamo za »prvo in največjo slavnost in za vaš »manifestacijski dan«.

Socialist ne ceni Marksa, kakor klerikalci boga. Socialist ne sledi Marksovim naukom slepo, ker so to Marksovi nauki, ampak zato, ker so ti nauki resnični in pravilni.

Ukrasti zemljo je tatvina, ukrasti milijon je pa znak dobrega gospodarstva. Kdor namreč ukrade zemljo, jo sne in če ga zasačijo, je ne more več dati nazaj. Kdor pa ukrade milijon, ga ne sne, ampak ga »plodonošno« naloži in kmalu bosta iz enega milijona postala dva; če tega tatu kdo zasači, bo lahko povrnil škodo, dal bo milijon lepo nazaj in ne bo se reklo, da je kradel, defraudiral itd., ampak se bo reklo, da si je dovolil le majhen predujem. Taka je naša morala, pravijo. Mi pa ne pravimo tako!

Dopisi.

Celje. Iz pevskega društva »Naprej« so izključili socialne demokrate, med njimi tudi s. Franca Oseta. Daljše poročilo sledi. (Op. ur.: Ali je vzrok iskati v »združitvi« ali v Korenovem alkoholu?)

GABERJE (okol. Celje). Stavba, v kateri bo Delavska pekarna, se pridno razvija. Prav prijetno je gledati, kako delajo naši sodrugi z velikim veseljem. Hiša raste, kakor goba po dežju. Ljudje, ki vidijo pri delu naše sodruge različnih poklicev, vprašujejo kaj bo to; in kako, da delajo vsi tako z veseljem? Odgovor je bil kratak: »To je naše delo in tudi vi Gaberčani boste imeli koristi od tega dela — to delo bo rodilo proletarski kruh! Take, delavci, ki še niste v naših vrstah, edino delo bo rešilo Vas in nas. Obljube in čakanje na odrešenika — to je le poguba. Zato na delo za lastno osamosvojitvev.

Hrastnik. (Brezplačna igra, pravzaprav pretep.) Dne 20. junija so priredili »Sokoli« svoj zlet v Hrastniku, telovadili so itd., povabili so pa tudi druge. To je vleklo tudi naše internacionalno priznane socialiste, da si ogledajo ljubo in sorodno jim družbo. Znano je, da imamo v Belgradu parlament in vlado, t. j. ministre in kralja. Podobno kakor v Belgradu vlado, imamo v Hrastniku nekako podvlado, ki pravi, da je socialistična, kar bo morda res, ker je internacionalno priznana in se bori zase, t. j. da bi vedno ostala na vladi in to imenujejo boj za delavske pravice in se bori magari do pretepa. Tako se je zgodilo tudi 20. t. m. Gospodje hrastniški »ministri« so zasedli svoja mesta (v gostilni okrog mize), začeli reševati vladne posle in kmalu so si bili v laseh. Kakor je v Belgradu, tako je pri nas: nekateri delajo opozicijo, drugi pa vlado. Moč, ki ima vojne zadeve v oskrbi, je začel z neke vrste opozicijo, dalje časa že opazuje svoje kolege in se ne strinja več z vsemi. Grozi jim z nekim odkritjem, a oni drugi očitajo njemu različne afeze. Do preloma je prišlo torej zgodovinskega dne 20. junija. Opozicionalec se poteguje na vse načine za pravice in zažene predsedniku steklenico v glavo, predsednik pograbi drugo steklenico in jo pošlje nazaj, prvi ne odneha, skoči čez mizo, začne se drugo dejanje: dvoboj. Medtem prisopiha vrhovni poglavar, z njim prezidentka, nato pa še gospod za šume in rudnike s svojo boljšo polovico in zavpije: »Kaj, kdo sem pa jaz? Bodita pametna, saj sta oba poštena, vsi skupaj pa nismo nič vredni!« Medtem pa je vrhovni poglavar kar zbežal in se skril pod peč. Oni za šume in rudnike pa skače ves zmešan od stola do stola, jih tolaži in se umika, da sam katere ne iztakne, ko pa vidi, da je več obrazov že popolnoma »socialističnih«, pograbi svojega čuvarja, odhiti na cesto in proti domu. Od strahu pa sta zgrešila pot in prišla v neko samotno gostilno, se skrila za peč in skočila vselej v grozi pokonci, če so se kje kaka vrata odprla. Tretje dejanje: poklicali so zdravnika, ki je zašil rane in zakrpal obraze, da so bili drugi dan zopet »od farek«. Zdravila so bila dobra, že drugi dan so zopet skupaj sejali, o čemer bomo poročali, čim pridejo sklepi v veljavo. Taki so, torej naši internacionalno priznani socialisti in voditelji, predsedniki in svetovalci. Lep zgled za nas in za vse. Priporočamo popisano v premišljevanje, za komentar pa naj služi članek »Tajna pogodba pred sodiščem« (v »Napreju« z dne 26. junija), da boste spoznali pravi socializem in ga ločili od nepravega. — Gledalec opisane igre, ki ni plačal vstopnine.

ZABUKOVCA. V nedeljo 18. julija je bilo pri nas razvitej prapora »Svobode«. Na praporu je napis: »V zavednosti je moč«. To je prava misel socialdemokratske stranke. Pozna se sodelovanje naših sodrugov. Zvedeli

smo, da je bil kristanovec Tratar proti temu napisu. Tudi naši sodrugi so darovali za žeblice. Žalostno pa je bilo gledati, kako so se nekateri bolj zanimali za šotore z alkoholnimi pijačami nego za govor. Poleg tega so pa ti nezavedneži motili resne poslušalce. Zato bi bilo potrebno, da bi se pri takih prireditvah alkohol sploh ne točil. — Več stražarjev, ki čuvajo marksistični program.

ZALEC. Večina slovenskega delavstva stoji ob strani in gleda, kdaj se bodo razmere spremenile in zboljšale. Delavci, ali ste se že kdaj resno vprašali, zakaj je kapitalizem močnejši kakor vi? Kapitalizem ve, kako moč imajo organizacije, zato združuje nezavedno delavstvo v protidelavskih organizacijah in kapitalističnih strankah. Kdor pa se hoče prištevati k zavednemu delavstvu, mora postati član socialno demokratične organizacije. Mnogo je še danes takih, ki pravijo, da je politika nekaj škodljivega. Mi pa vidimo, da je politična zavednost neobhodno potrebna. Dan za dnem čitamo v meščanskem časopisju o korupcijah, ki se vršijo na račun delavca in kmeta; vršijo se redukcije, znižujejo se plače; večja se brezposelnost; zakoni o socialni zaščiti delavcev se ne izvršujejo in odpravljajo; uveden je davek na ročno delo itd. Sedaj se vprašajmo, kdo je vsega tega kriv? Krivi so vsi tisti, ki se radi nezanimanja za politiko pustijo vloviti od kapitalističnih strank. Pred volitvami so na delu vse buržoazne stranke in vpijejo proti davkom, korupciji, slabemu gospodarstvu. To vse zato, da jim nevedno ljudstvo verjame in glasuje za kapitalizem (meščanski ali verski). Ljudje, kdaj se boste spametovali in za-

čeli razmišljati, kdo povzroča slabo gospodarstvo, korupcijo, brezposelnost itd.? Ni druge pomoči in izhoda, kakor da se začne delavstvo bolj zanimati zase in za svoje pravice. Ne bodite tako brezbrizni, začnite iskati zveze s sebi enakimi, ki zahtevamo isto kakor vi! Le z močnimi organizacijami bo naše delo uspešno. Premnogokrat lahko čujemo od onih delavcev, ki se za ničesar ne brigajo, da odobravajo boj proletariata v drugih, modernejših državah. Če je tam delavstvo napredovalo, je to zasluga njegovih bojev. Nič se ne da narediti brez sodelovanja ljudstva samega, treba se je odločiti in vstopiti v vrste onih, ki že bojujejo boj v zvezi z mednarodno proletarsko socialno demokracijo. Imamo tudi delavce, ki pravijo, da nas je tako malo organiziranih in da bi pristopili, če bi nas bilo več; drugi zopet pravijo, da se pri nas delo ne izplača, da je premalo delavcev, ker smo v agrarni državi. Mi pa pravimo, da je delavstva dovolj tudi v naši državi, samo v razmišljanje o svoji usodi se ne mara poglobiti in ne mara iti v boj za svoje pravice in socialistične zahteve. Zastonj je zanašati se na koga, ki nas bo odrešil. Sami moramo sodelovati, uriti in izobraževati se za naš boj s čitanjem strankinega tiska in vzdrževati svoje organizacije z rednim plačevanjem članskih prispevkov. Da je danes težko zbuditi pri delavstvu zaupanje v proletarsko soc. demokratično stranko, pa je krivo to, da smo že imeli veliko stranko, a so jo razbili nekdanji voditelji. Nešteto onih, ki danes niso v stranki, ti očitajo: Glej Kristana, on sam je postal gospod, a mi! A mi? Mi vodimo in bomo vodili razredni boj! Zato kličemo delavstvu: Zbudi se iz spanja in

vstopi v socialno demokratično stranko, nareči si in pazno čitaj »Napreje!« Kdor čaka in odlaga, pomaga kapitalizmu, ker s čakanjem slabi moč proletariata. Pokazati moramo vsemu mednarodnemu proletariatu, da se tudi mi zavedamo svojih pravic in se solidarno borimo skupaj z vsemi razredno zavednimi delavci. Le v zavednih organizacijah se lahko uspešno borimo za svoje pravice, zato proč z brezbriznostjo, zavedajte se, slovenski delavci, da morate tudi vi graditi boljšo bodočnost, zato se organizirajte! Proč z davkom na ročno delo in drugimi krivicami, naj živi svobodna socialna demokracija! — K. Košec.

Ljubljana. Ker prostori še vedno niso popolnoma urejeni, se bo vršil prihodnji sestanek še v brezalkoholni gostilni »Pri stari lipi« na Rimski cesti, na oglu Igriške ulice. V ponedeljek 26. julija ob 20. Proletarski gostje dobrodošli!

Brezposelnost se ne da odpraviti s tavanjem, ampak le z delom. Organizirajte se za delo, za lastno produkcijo. Vse nepotrebne izdatke odpravite in dotične male zneske združite v produkcijskem skladu KDZ. Ta sklad ustvarja produkcijo brez profitov, brez obresti. Vsak, kdor prispeva, bo dobil v brezposelnosti delo in zaslužek, ali pa svoje vloge nazaj, tedensko po 200 Din. Proizvajalo se bo le za potrebo, nikdar za profit, še manj pa za luksuz. Ne zbirajte zakladov gostilničarjem, ampak zbirajte delavna in prometna sredstva svoji organizaciji!

Poravnajte naročnino!

23. VII. 1926. — 2400.

Poceni suho meso:

1 kg suhe šunke Din 25—
1 kg suhih reberc „ 25—
1 kg suhih karbonadele „ 23—
1 kg suhe letne salame „ 23—

Vse poštnine prosto razpošilja po povzetju v ovojih po 5, 10, 15 ali 20 kg

Josip Duchač, Pakrac
Slavonija.

Priporočamo tvrdko

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA, blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Najugodnejši nakup

otroških majic, kopalnih hlač, nogavic, žepnih robcev, brisalk, kleta, šifona, kravata, raznih palic, dežnikov, nahrbtnikov, potrebščin za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, Solingen škarij in nožev.

Na veliko! Na malo!

Novo gosje perje

belo, necufano, 1 kg po 25— Kč
belo, cufano, 1 kg po 45— Kč
pošilja po povzetju najmanj 4 kg

R. Freund, trgovina s perjem,
Praha I., Benediktška ulica 1.

Anton Koser

Uradno koncesijonirana inštalacija vodovoda in centralne kurjave.

Aškerčeva ulica šte. 17.

Splošno kleparstvo

Otmar Srebotnjak

Ljubljana

Stari trg šte. 11.

Kdor inserira v drugih listih, v »Napreju« pa ne, ta sam dovolj jasno pove, da ne mara odjemalcev iz delavskih vrst. V vaših rokah je kakšno

inseriratno politiko

delajo trgovci. — Trgovci so bolj navezani na Vas, nego Vi nanje!

MANUFAKTURO

nogavice, perilo, predpasnike
kupite pri tvrdki

Dunajska „**MAKO**“ Dunajska
cesta 36. zraven „Jugo-Auto“ cesta 36.
najceneje.

Naročajte „NAPREJ“!

Tvornica dežnikov in solnčnikov
L. MIKUŠ, LJUBLJANA
Mestni trg šte. 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji cenli.

SAMO ENKRAT

poskusite in kupili bodele vedno pristno angleško in češko sukno, kamgarne, ševjote za moške in najnovejše volneno modno in perilno blago za spomladanske ženske obleke **po znižani cenli** v manufakturni in modni trgovini

Miloš Pšeničnik
Celje

Na željo se pošljejo vzorci

Postrežba solidna!

PERILO IN OBLEKE

platno, sukno, plavino, volneno blago, nogavice, naramnice, robce, kravate, predpasnike, posteljno perilo, itd. kupite najboljše pri tvrdki

I. N. Šoštarich

MARIBOR, Aleksandrova cesta šte. 13.

Nova trgovina
manufakture

Josip Šlibar

Nova trgovina
manufakture

Ljubljana, Stari trg, poleg Zalaznika

Cene:

Rjava kotenina . Din 7.50, 10.—, 18.—
Bela kotenina . . . 12.—, 14.—, 16.—
Rjuhe 28.—, 30.—, 36.—
Šifon 13.—, 16.—, 20.—
Gradel pa hlače . . 15.—, 26.—
Gradel za modroce . 35.—, 45.—

Cene:

Julet Din 18.—, 20.—
Odeje (kovtri) . . . 180.—, 290.—
Mizni prti 65.—, 70.—, 85.—
Brisače 16.—, 22.—, 20.—
Brisače, frotirke . . 28.—, 40.—, 48.—
Robci, ducat . . . 70.—, 90.—, 120.—

Ob sredah in sobotah prodaja ostankov.

KOLESA

samo pri

Gorcui

Palača Ljublj. kreditne banke

Čitajte „NAPREJ“!

Novo!
Vsi k „AMERIKANCU“ v Celje

odeje (koutre) od Din 140.— naprej
štofaste moške obleke od Din 400.— naprej
štofaste fantovske obleke od Din 100.— naprej
cajgaste moške obleke od Din 150.— naprej
cajgaste fantovske obleke od Din 80.— naprej
cajgaste hlače od Din 45.— naprej
moške kape, štofaste od Din 30.— naprej
belo platno od Din 9.50 naprej
druki Din 10.— naprej

Ostanki po lastni cenli.

V zalogi velikanska izbira štofov, cajgov, svilenih robcev, predpasnikov, srajc, otroških oblek ter vsakovrstnih nogavic. Ako res hočete štediti in poceni kupiti, potem se prepričajte in pridite k Amerikancu v Celje, pri farni cerkvi.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Frančiškanska ulica šte. 6

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade, najmodernejše plakate in vabila za veselice, letne zaključke. Najmodernejša uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

Stereotipija.

Litografija.